LEKCE 8_GRAMATIKA
SKLOŇOVÁNÍ PODSTATNÝCH JMEN STŘEDNÍHO RODU II. DEKLINACE
ВІДМІНЮВАННЯ ІМЕННИКІВ СЕРЕДНЬОГО РОДУ II ВІДМІНИ

SINGULÁR - ОДНИНА

Відмінок	Тверда група	М´яка група		Мішана група
Н.	міст**О**	сонц**Е**	знанн**Я**	вогнищ**Е**
Р.	міст**А**	сонц**Я**	знанн**Я**	вогнищ**А**
Д.	міст**У**	сонц**Ю**	знанн**Ю**	вогнищ**У**
Зн.	міст**О**	сонц**Е**	знанн**Я**	вогнищ**Е**
Ор.	місто**М**	сонце**М**	знання**М**	вогнище**М**
М.	(у) міст**І**	(на) сонц**І**	(у) знанн**І**	(у) вогнищ**І**
Кл.	міст**О**	сонц**Е**	знанн**Я**	вогнищ**Е**

PLURÁL - МНОЖИНА

Відмінок	Тверда група	М´яка група		Мішана група
Н.	міст**А**	сонц**Я**	знанн**Я**	вогнищ**А**
Р.	міст	сон***Е***ць	знан**Ь**	вогнищ
Д.	міст**АМ**	сонц**ЯМ**	знанн**ЯМ**	вогнищ**АМ**
Зн.	міст**А**	сонц**Я**	знанн**Я**	вогнищ**А**
Ор.	міст**АМИ**	сонц**ЯМИ**	знанн**ЯМИ**	вогнищ**АМИ**
М.	(у) міст**АХ**	(на) сонц**ЯХ**	(у) знанн**ЯХ**	(у) вогнищ**АХ**
Кл.	міст**А**	сонц**Я**	знанн**Я**	вогнищ**А**

V LOKÁLU SINGULÁRU je typicky koncovka **–I:** *у знанні, на обличчі, у селі, на сонці*.
Probíhá střídání **Г, К, Х → З, Ц, С**: *молоко – в молоці, вухо – у вусі.*

Většina podstatných jmen na **-К(О)** má koncovku **-У**: *у військ**у**, ліжк**у**, пальтечк**у**, пір'ячк**у**.*

Koncovka **–у** se pak objevuje při spojení substantiva s předložkou ***ПО***: *по сел**у*** (i *по сел**і***), *міст**у**, пол**ю**.*

Názvy živých tvorů mohou mít i koncovku **-ОВІ**: *при малятк**ові**, лошатк**ові**, телятк**ові**.*

V **NOMINATIVU PLURÁLU** existuje výjimka u dvou podstatných jmen, která mají v tomto pádě koncovku **-І**: *очі, плечі* ***(***2. p. mn. č. - ***очей, плечей;*** 7. p. mn.č. - ***очима, плечима).***

V GENITIVU PLURÁLU mají daná substantiva **zpravidla nulovou koncovku** (kdy mezi dvěma koncovými souhláskami se může objevit **epentetické –o- nebo –e-**): *яблук, слів, вух, вікон, очок, озер, ден* (від *дно*), *пальт, місць.*
Na konci slov **není zdvojená souhláska** zachována, **měkký znak se píše pouze po dentálních souhláskách д, т, з, с, ц, л, н X** po **tupých sykavkách ж, ш, ч, щ se měkký znak nepíše**:
знання — знань, століття - століть, знаряддя — знарядь, обличчя — облич, роздоріжжя — роздоріж, піддашшя — піддаш.

Malé množství těchto substantiv má koncovku **–ІВ** (pozor na zachování zdvojené souhlásky): *пол**ів**, мор**ів**, ікл**ів**, відкритт**ів**, почутт**ів**, житт**ів**, сприйятт**ів**, подвір'**їв**, верхів'**їв**, міжгір'**їв**, узгір'**їв**, сузір'**їв**, прислів'**їв**, повір'**їв**.*

1. Слова у дужках поставте у правильній формі.

1) У ви́падку пробле́м із (се́рце) слід зверну́тися до кардіо́лога.

2) При (бажа́ння) мо́жна досягти́ ма́йже всього́.

3) Спортсме́н брав у́часть у багатьо́х (змага́ння – *мн.*).

4) Не диви́сь на ме́не таки́ми (о́ко – *мн.*).

5) Покажи́ малю́нок цьому́ (хлопчи́сько).

6) Не піддава́йся (почуття́) стра́ху!

7) Скі́льки (чуття́ –*мн.*) ми ма́ємо? – Всього́ п’ять: зір, слух, нюх, смак, до́тик.

8) На (подві́р’я) нікого́ не було́.

9) Як позна́чається на (письмо́) цей звук?

10) Неподалі́к було́ розташо́вано кі́лька бі́дних (житло́ –*мн.*).

11) На (узбере́жжя – *мн.*) бі́льшості (мо́ре – *мн.*) є прекра́сні пля́жі.

12) Що росте́ на цих (по́ле – *мн.*)?

13) Ти п’є́ш ка́ву з (молоко́) чи без (молоко́)?

14) Без (весло́ – мн.) нікуди не допливе́мо.

15) Цьому́ (мі́сто) вже по́над 800 рокі́в.

16) Вона́ приділя́є вели́ку ува́гу своє́му (воло́сся).

17) У тих (примі́щення –*мн.*) нема́є жо́дних ме́блів.

18) Тобі́ слід приділя́ти бі́льше ува́ги своє́му (здоро́в’я).

19) Його́ пра́щури похо́вані на старови́нному (кладо́вище).

20) Цей співа́к взяв у́часть у фестива́лі «Мело́дія двох (се́рце – *мн.*)».

2. Перекладіть короткі речення на українську мову.

1) Šetříme energií. (економити, електроенергія)
2) Utrácíš moc peněz. (витрачати)
3) Kolik stojí slovník? (коштувати)
4) Malujete hezké obrázky.
5) Co mi radíš?
6) Rodiče balí dárky. (загортати)
7) Stavíme nový dům. (будувати)
8) Táta opravuje žehličku.
9) Mažete si chléb.
10) Zvou nás na oslavu.
11) Zítra letím do Kyjeva.
12) Někdy mi kazíš náladu. (псувати)
13) Zkoušíte nové jídlo? (куштувати/пробувати)
14) Pijeme malinový džus.
15) Děti všechny pozdravují. (передавати вітання)
16) Líbíš se mi.
17) Dívka se seznamuje s chlapcem.
18) Organizujeme setkání.
19) Učitelka se se všemi zdraví.
20) Omlouvám se mámě. (вибачатися перед ким)
21) Cestujete do zahraničí. (за кордон)
22) Používáš učebnici?
23) Vrátíme vám peníze.
24) Babička peče koláč.
25) Věřím ti.
26) Měříte si pravidelně teplotu? (міряти)
27) Líbáš se často?
28) Jíš zeleninová jídla?
29) Co pijete?
30) Holčička sedí v lavici.